

W 2019 roku Szkoła Podstawowa nr 10 w Rumi podpisała porozumienie o współpracy z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym (WOPR) Wejherowo, dotyczące przede wszystkim wspólnych działań i przedsięwzięć. Odbywały się wspólne ćwiczenia nad jeziorem, braliśmy też udział w ćwiczeniach w aquaparku w Redzie. Nasi młodszy ratownicy zdobyli dużo nowej wiedzy oraz doświadczenia. Zaczęliśmy tworzyć w placówce klasy o zainteresowaniach ratowniczych. Uczniowie z tych oddziałów zapoznają się z tematyką ratownictwa wodnego na dodatkowych zajęciach pod nazwą ratownictwo wodne. Zostały nam również przydzielone przez miasto dodatkowe godziny na pływalni, dzięki którym uczniowie mogą odbywać ćwiczenia ze sprzętem ratowniczym, poznawać techniki potrzebne w ratownictwie. Rozwój ratownictwa w naszej szkole trwa nadal, jesteśmy kolebką rumskiego ratownictwa, przynależącego do wejherowskiego WOPR. Nasza działalność rozszerzyła się na całe miasto. Ze Szkolnej Grupy Ratownictwa Wodnego powstała Rumska Drużyna WOPR, skupiająca młodszych ratowników oraz ratowników wodnych z Rumi. Działamy i rozwijamy się przez cały czas. Prowadzimy kursy i szkolenia. Zajmujemy się profilaktyką bezpie-

czeństwa nad wodą oraz zasadami udzielania pierwszej pomocy. Bierzymy udział w ćwiczeniach ratowniczych na różnych akwenach, startujemy w zawodach.

Pomagamy innym, bierzemy czynny udział w akcjach charytatywnych i imprezach w mieście. Jesteśmy inicjatorami Mistrzostw Szkół Podstawowych w Pływaniu z Elementami Ratownictwa Wodnego, w których co roku bierze udział coraz większa liczba uczniów z podstawówek województwa pomorskiego.

Aleksandra Wesolek-Radzikowska

Nauczyciel dyplomowany z 20-letnim stażem pracy. Od wielu lat ratownik wodnym a od kilku – Instruktor Ratownictwa Wodnego. Prowadzi zajęcia z wychowania fizycznego oraz z ratownictwa wodnego w Szkole Podstawowej nr 10 w Rumi. Zajmuje się również profilaktyką wśród dzieci i młodzieży, prowadzi zajęcia z bezpieczeństwa nad wodą. Założycielka i kierownik Rumskiej Drużyny WOPR, która jest oddziałem WOPR Wejherowo, skupiającej ratowników z miasta Rumi i okolic. Prowadzi treningi dla ratowników oraz kursy i szkolenia na stopnie ratownicze. Koordynator Programu Edukacji Morskiej w Szkole Podstawowej nr 10 im. Jana Brzechwy w Rumi.

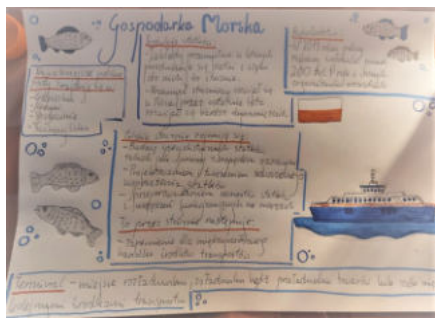
Wioletta Kowalewska
Karolina Woszczevska

Morze, nasze morze ...

Morze, nasze morze... to nie tylko słowa refrenu polskiej pieśni patriotycznej powstałej na przełomie lat 20. i 30. XX w., ale również tytuł programu edukacji morskiej realizowanego w Szkole Podstawowej nr 1 w Słupsku. Skąd pomysł na taki tytuł? Powstanie pieśni związane było z tworzeniem Polskiej Marynarki Wojennej, budową miasta i portu Gdynia¹, ale przecież nie tylko to miasto jest ściśle związane z Morzem Bałtyckim. Słupsk, co prawda nie jest typową miejscowością nadmorską, jednak należy do najbardziej wysuniętego na północ mezoregionu fizycznogeograficznego², którego dużą część stanowi Pobrzeże Koszalińskie. Nieopodal znajdują się miejscowości wypoczynkowe, m.in. Ustka, Łeba, Darłowo czy Mielno mające kąpieliska i piękne plaże, które są atrakcją turystyczną nie tylko dla mieszkańców naszego kraju, ale przede wszystkim dla mieszkańców Słupska i okolic.

Realizacja PPEM w Szkole Podstawowej nr 1 w Słupsku opiera się na powiązaniu podstaw programowych z zagadnieniami wynikającymi z nadmorskiego położenia naszego regionu. Specyfika zadań dydaktycznych, możliwych do realizacji w ramach programu, sprzyja zdobywaniu wiedzy w sposób praktyczny oraz twórczemu rozwiązywaniu problemów, wpływa na kształtowanie postaw i budowanie tożsamości młodych Pomorzan.

Edukacja morska, którą uwzględnili nauczyciele naszej szkoły w swoich programach nauczania, dotyczy wszystkich akwenów i jest interdyscyplinarnym narzędziem integrującym wiedzę i umiejętności z wielu obszarów. W jej zakresie mieszczą się elementy regionalizmu, zagadnienia przyrodnicze, ekologiczne, matematyczne, fizyczne, chemiczne, a także artystyczne i humanistyczne oraz uprawianie różnorodnych aktywności wodnych na morzu, jeziorach, rzekach, po-

zwalających w sposób wszechstronny, ciekawy i kreatywny kształtować kompetencje kluczowe uczniów i ich pomorską tożsamość.

Celem projektu jest rozwinięcie kompetencji kluczowych uczniów, a także nabycie praktycznych umiejętności korzystania ze zbiorników wodnych w bezpieczny sposób. Zastanawiając się nad realizacją tego projektu w naszej szkole zwróciłam przede wszystkim uwagę na to, aby nauczyciele, realizując założenia programu, uwzględniali w swoich projektach i scenariuszach następujące cele:

- powiązanie podstaw programowych poszczególnych przedmiotów szkolnych z zagadnieniami wynikającymi z nadmorskiego położenia naszego regionu,
- wykorzystanie kontaktów uczniów z morzem, jeziorami i rzekami w celu kształtowania pożądaných cech ich osobowości,
- otwieranie młodych Pomorzan na formy spędzania wolnego czasu związane z nadmorską specyfiką regionu,
- zaznajomienie młodzieży z możliwościami rozwoju zawodowego związanego z morzem,
- upowszechnianie dostępu uczniów do bazy klubów i szkółek żeglarskich,
- upowszechnianie żeglarstwa kwalifikowanego, wyczynowych sportów wodnych,
- wzmacnianie kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie edukacji morskiej,
- pogłębianie poczucia przynależności do Pomorza,
- nabywanie umiejętności bezpiecznego i proekologicznego przebywania nad wodą,
- kształtowanie kompetencji kluczowych oraz świadomości morskiej uczniów z naszego regionu.

Rok szkolny 2020/2021 był bardzo trudny dla uczniów i nauczycieli ze względu na ograniczone możliwości realizacji programu w takim wymiarze, jak został zaplanowany. Pomimo wielu niedogodności wynikających z wprowadzenia edukacji zdalnej nie ograniczył nauczycieli i uczniów SP 1 w Słupsku. Wychowawcy, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, przedmiotowcy oraz uczniowie wykazali się kreatywnością i zaangażowaniem w realizację programu. W szkole przeprowadzono szereg lekcji, projektów i konkursów związanych z edukacją morską.

Uczniowie klas 1-3 wzięli udział w lekcjach poświęconych faunie i florze Bałtyku oraz na temat środowiska wodnego. W ramach zajęć śpiewali szanty i dowiadywali się, jak wygląda praca marynarzy. Poznali także budowę rzeki, poszerzyli swoją wiedzę o żeglarstwie i budowie jachtu, wzbogacili zakres słownictwa związanego z morzem. Projekty zwieńczyły: gazetka *Pod wodą*, własne modele żaglówek, skonstruowane przez uczniów filtry wody czy wykonane w programie Scratch³ animacje o tematyce morskiej.

O zawodach związanych z sektorem morskim mogli posłuchać uczniowie klas siódmych, którzy w ramach doradztwa zawodowego uczestniczyli w streakingu *Praca w branży morskiej*. Inacio Golebski oraz Dominika Werdecka-Latarska opowiedzieli siódmoklasistom o branżach związanych z sektorem morskim oraz wskazali kompetencje, jakie powinni rozwijać w sobie zainteresowani omawianymi zawodami.

Nauczyciele języka polskiego wykorzystali tematykę morską przy okazji lekcji ortografii. Czwartoklasiści mieli okazję wzbogacenia słownictwa związanego z morzem, a także przećwiczenia zasad ortograficz-

nych przy wykorzystaniu leksyki nawiązującej do mórz, jezior i rzek. Na zakończenie zmagania językowych zredagowali dyktanda z wykorzystaniem poznanych na lekcji słów i przeprowadzili konkurs na najlepszą pracę.

Słownictwo związane z morzem i jego ochroną uczniowie poznawali także na języku angielskim. W ramach projektu *Save the Sea* szóstkłasiści nagrali pięć odcinków czytanki o tym samym tytule.

Podczas zajęć z historii uczniowie klasy szóstej mogli przypomnieć sobie, że morza stawały się niejednokrotnie polem spektakularnych bitew. Przygotowali wspaniałe projekty prezentujące przebieg bitwy morskiej pod Oliwą. Podczas wykonywania zadania wykazali się dużą kreatywnością. Wykorzystali takie materiały jak: klocki lego, rolki papieru toaletowego, plastikowe rurki, wykałaczki, a nawet cukierki. Zadbali również o wierne odtworzenie samej bitwy. W jednym z filmików rolę morza odegrała wanna, a w innym cały pokój przeistoczył się w miejsce starcia wrogich flot.

Zagadnienia związane z edukacją morską szczególnie rozwijane były na zajęciach przyrodniczych. Czwartoklasiści przypomnieli sobie informacje o stanach skupienia wody oraz poznali zjawiska fizyczne, jakim ulega woda przy zmianach stanów. Wykonali również doświadczenie imitujące obieg wody w przyrodzie. Dowiedzieli się, czym jest filtrowanie wody i mogli samodzielnie stworzyć chmurę w butelce.

Uczniowie starszych klas dowiedzieli się wiele o rybach – poznali ich przystosowania do życia w wodzie, zgromadzili informacje o rozmnażaniu się i rozwoju ryb, zróżnicowaniu budowy i trybu życia poszczególnych gatunków. Przygotowali także schematy budowy zewnętrznej ryby. Nasz szkolny pasjonat wędkarstwa, Adam Sujka opowiedział uczniom

o ochronie ryb przed niepożądanym działaniem człowieka.

Aktywnie włączyliśmy się również w akcję WWF *Godzina dla Ziemi*, której tegoroczne hasło brzmiało *Ocalmy Bałtyk, nim zatęsknimy*. W jej ramach godziny wychowawcze poświęcone były problemom ekologicznym Morza Bałtyckiego, młodzież wrzucała na portale społecznościowe zdjęcia opatrzone hasztagiem *#godzinadlabaltyku*⁴, a klasa 6b zaadoptowała nawet fokę.

Znalazło się też coś dla pasjonatów fotografii, którzy mogli pochwalić się zdjęciami skarbów znalezionych w morzu w ramach Szkolnego Konkursu Fotograficznego *Muszelki, kamyczki, bursztyнки*.

Realizacja PPEM bez wątpienia pozwoliła uczniom zdobyć nie tylko wiedzę związaną z ogólnie pojętą tematyką morską, ale przede wszystkim dała szansę na wszechstronny rozwój umiejętności, zainteresowań i pasji. Ponadto pozwoliła uzmysłwić uczniom, jak ważne jest *morze, nasze morze!*

Przypisy:

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Morze,_nasze_morze
2. <https://pl.wikipedia.org/wiki/Mezoregion>
3. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Scratch_\(j%C4%99zyk_programowania\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Scratch_(j%C4%99zyk_programowania))
4. https://www.wwf.pl/godzina-dla-ziemi-2021?gclid=EAIaIQobChMlpZLspdiH8AIVxtmyCh14VwxAEEAYASAAEgK0SfD_BwE

Wioletta Kowalewska

Nauczyciel geografii i historii w Szkole Podstawowej nr 1 im. H. Sienkiewicza w Słupsku.

Karolina Woszczewska

Nauczyciel języka polskiego w Szkole Podstawowej nr 1 im. H. Sienkiewicza w Słupsku, absolwentka Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

